

ІНТЕГРАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ У СВІТОВИЙ І ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ ПРОСТІР: ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО

Wednesday, 28 February 2018 14:48 | Written by НЕВАРА ЛІЛІЯ МИХАЙЛІВНА, к.ю.н., асистент кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т.Шевченка (м.Київ) | |

[Науково-практична Інтернет-конференція 28.02.2018 - СЕКЦІЯ №3](#)

У даний час спостерігається стрімка зміна ситуації в сфері освіти на глобальному рівні, в рамках якого виникла така форма управління і надання послуг як державно-приватні партнерства. Всесвітній банк і Міжнародна фінансова корпорація виступали в якості основних ініціаторів просування державно-приватних партнерств і зіграли особливо важливу роль в розповсюдженні експериментальних проектів партнерств між державами і приватним сектором, які, на їхню думку, стали успішними [1].

У своїй резолюції 1.1 по приватизації і комерціалізації сфери освіти учасники сьомого Всесвітнього конгресу Міжнародної організації з питань освіти, що відбувся в Оттаві в липні 2015 року, з жalem відзначили той факт, що в багатьох країнах уряди відмовилися від свого основного обов'язку забезпечувати право на освіту для всіх за допомогою державної системи якісної та безкоштовної освіти і все більш активно укладають партнерські угоди з приватними суб'єктами або надають їм субсидії, з тим щоб такі суб'єкти займалися наданням освітніх послуг.

Обов'язок по наданню послуг державного утворення лежить в першу чергу на державі. Решта зацікавлені сторони, включаючи приватних партнерів, несуть соціальні зобов'язання в тих випадках, коли вони пропонують об'єднатися з урядами, доповнивши їх зусилля і послуживши на благо освіти в ім'я соціальної ідеї. У всіх подібних ситуаціях в основі державно-приватних партнерств повинна лежати відповідальність держави і громадський інтерес в освітніх послугах.

Існує безліч форм і механізмів роботи державно-приватних партнерств в сфері освіти. У праві на освіту, бенефіціаром виступає все суспільство в цілому, партнерства переслідують спільну мету – сприяти людському розвитку і соціальному благополуччю. Норми і принципи права на освіту є системою, яка передбачає збіг, а не розбіжність інтересів партнерств. Надання максимального обсягу ресурсів для забезпечення права на освіту як основи розвитку є зобов'язанням держав в сфері прав людини. В Інчхонській декларації про всеосяжність і рівноправність якісної освіти і безперервного навчання для всіх [2], прийнятій на Всесвітньому форумі з питань освіти в травні 2015 року, урядам рекомендується взяти на себе зобов'язання по фінансуванню 15-20 відсотків з національного бюджету або 4-6 відсотків валового внутрішнього продукту (ВВП) на потреби освіти. Таке високопріоритетне завдання в галузі розвитку державних інвестицій в освіту, є не тільки юридичним зобов'язанням держав, але також їх моральним обов'язком по збереженню освіти як суспільного блага.

Загальний доступ – це один з аспектів, гарантованих правом на освіту. Державно-приватні партнерства не змінюють і не зменшують обсяг державних зобов'язань щодо права на освіту відповідно до положень Міжнародних конвенцій з прав людини. Навпаки, держава як і раніше несе відповідальність як за свої власні дії, так і за дії своїх партнерів і всіх інших постачальників освітніх послуг, що відносяться до її юрисдикції. Вона повинна гарантувати дотримання, захист і виконання права на освіту, включаючи в себе зобов'язання щодо сприяння і забезпечення права на освіту.

Закон України «Про вищу освіту» зазначає, що одним із принципів на яких ґрунтується державна політика у сфері вищої освіти є сприяння здійсненню державно-приватного партнерства у сфері вищої освіти [3, ст. 3, п. 8.].

Правові засади державно-приватного партнерства у сфері освіти і науки визначені Конституцією України, Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Законом України «Про державно-приватне партнерство», Законом України «Про освіту», іншими законами і міжнародними договорами та здійснюється на основі договорів між органами державної влади та приватними партнерами.

Згідно Закону України «Про освіту», від 5 вересня 2017 року, освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, держави [4]. Державно-приватне партнерство у сфері освіти і науки може передбачати

спільне фінансування закладів освіти, а також юридичних і фізичних осіб, які провадять освітню діяльність, а також різні види співробітництва.

Потрібно зазначити, що в сучасних умовах освіта виступає як економічна галузь і представляє собою сукупність установ та організацій, які здійснюють освітню діяльність, їх основною метою є створення і реалізація освітніх послуг. Освітні послуги представляють систему знань, інформації, вмінь, навичок, які використовуються з метою задоволення потреб людини і суспільства. Освітнє право – це сукупність юридичних норм, що контролюють діяльність освітніх суб'єктів.

Державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується також на принципі міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти. [3, ст. 3, п. 4] та потребує реформування. Робочою групою при Міністерстві освіти і науки України був розроблений і представлений громадськості проект Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року [5].

У проекті зазначено, що метою реформування є створення привабливої та конкурентоспроможної національної системи вищої освіти України, інтегрованої у Європейський простір вищої освіти та Європейський дослідницький простір. Це має забезпечити реальне входження національної системи вищої освіти в світовий освітній і науковий простір шляхом її інтернаціоналізації, досягнення належного рівня відкритості та прозорості та інституціонального вдосконалення.

Основними завданнями Стратегії реформування вищої освіти є забезпечення конституційних прав громадян на якісну вищу освіту та рівного доступу до якісної вищої освіти, створення належного зв'язку між ринком праці та системою вищої освіти, а також інтеграцію вищої освіти України у світовий і європейський освітньо-науковий простір.

Список використаних джерел:

1. Право на образование в фокусе международного сотрудничества Доклад Специального докладчика по вопросу о праве на образование Кишора Сингха на 70-й сессии Генеральной Ассамблеи ООН <http://edlaw-international.blogspot.ru/2015/10/blog-post.html>

2. Інчхонська декларація. Освіта 2030. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://docplayer.ru/45701108-Inchhonskaya-deklaraciya.html>

3. Закон України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Закон України «Про освіту», 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/294010>

5. Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124/>.